

Ο ιστορικός ναός αγίου Γεωργίου Ρεπανιδίου Λήμνου

/ [Πεμπτούσια](#)

Ο οικισμός του Ρεπανιδίου της Λήμνου αναφέρεται σε Μοναστηριακά έγγραφα το 1285 και τον 14^ο αιώνα αποτελούσε μετόχι της Ιεράς Μονής Πάτμου. Κατά τους αιώνες της Τουρκοκρατίας αναφέρεται από περιηγητές, καθώς στη γειτονική θέση Αγιόχωμα εξορυσσόταν η <<Λημνία Γη>>, αντίδοτο για τα δαγκώματα των φιδιών και αλοιφή για επάλειψη πληγών. Στις αρχές του 19^{ου} αιώνα ο οικισμός είχε ήδη μεταφερθεί από την ευρύτερη περιοχή της Ηφαιστίας στη σημερινή του θέση.

Ο Ιερός Ναός του Αγίου Γεωργίου αναφέρεται το 1858 ως ενοριακός ναός του Ρεπανιδίου. Από το 1928, οπότε κτίστηκε ο νέος ναός του Αγίου Γεωργίου, ο παλιός χρησιμοποιήθηκε ως κοιμητηριακός. Το 1963 ο ναός χαρακτηρίστηκε ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο.

Φωτο: Διογένης

Η Εκκλησιαστική αρχιτεκτονική στη Λήμνο το 19ο αιώνα

Έως τον 19^ο αιώνα η εκκλησιαστική αρχιτεκτονική στη Λήμνο περιορίζεται σε

μικρά και λιτά οικοδομήματα. Ωστόσο, από τα μέσα του ίδιου αιώνα, τα προνόμια, που προβλέπονταν για τους υπηκόους της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας από το μεταρρυθμιστικό διάταγμα **Χάτι Χουμαγιούν** συνετέλεσαν και στην εξέλιξη της εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής του νησιού. Η αρχιτεκτονική των ναών επηρεάζεται τόσο από τη βαλκανική και νοτιοανατολική μεσογειακή παράδοση όσο και από τα σύγχρονα δυτικά ρεύματα. Ο τύπος που ως επί το πλείστον απαντάται, είναι αυτός της Λεσβιακής βασιλικής. Πρόκειται για τρίκλιτη βασιλική, με δίρριχτη ξύλινη στέγη, με ή χωρίς τρούλο, με γυναικωνίτη στον όροφο και με λιτές τις όψεις. Το οικοδόμημα του Ναού συμπληρώνεται πλέον από τα κτιστά κωδωνοστάσια. Συνδυασμός ζωγραφικού και γύψινου διάκοσμου και φορητές εικόνες κοσμούν τους ναούς, ενώ τα ξυλόγλυπτα τέμπλα αποτελούν έργα τεχνικής δεξιοτήτας και υψηλής αισθητικής.

Αρχιτεκτονική και διακόσμηση

Ο Ιερός Ναός του Αγίου Γεωργίου Ρεπανιδίου αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα της Λημνιακής εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής του 19^{ου} αιώνα. Ανήκει στον τύπο της τρίκλιτης βασιλικής με δίρριχτη στέγη χωρίς τρούλο και έχει μεγάλες διαστάσεις (περίπου 19x12μ.). Η πρωϊμότητά του προκύπτει από την απουσία κτιστού καμπαναριού και από τις τρεις χαμηλές ημικυκλικές κόγχες εξωτερικά στο Ιερό. Οι λιτές όψεις του κοσμούνται με μικρό φεγγίτη, εντοιχισμένες μαρμάρινες πλάκες με ανάγλυφο το σχήμα του σταυρού και αβαθείς κόγχες

περιμετρικά της κύριας θύρας.

Αποτελεί τη μοναδική περίπτωση ναού στη Λήμνο, στον οποίο διατηρούνται τα ξύλινα διάτρητα διαχωριστικά του γυναικωνίτη. Ο πλούσιος λαϊκότροπος διάκοσμός του περιλαμβάνει τοιχογραφίες, γύψινα και ξύλινα στοιχεία, καθώς και φορητές εικόνες. Εξαιρετικής τέχνης είναι το ξυλόγλυπτο και ζωγραφιστό τέμπλο του, τμήματα του οποίου χρονολογούνται στον 18^ο αιώνα.

Έργο αποκατάστασης και συντήρησης

Ο Ναός του Αγίου Γεωργίου παρουσίαζε εκτεταμένες φθορές. Η απουσία συντήρησης προκάλεσε αποσάθρωση των ξύλινων στοιχείων του φέροντος οργανισμού και της οροφής και οι τοιχοποιίες παρουσίαζαν ρηγματώσεις. Ο ζωγραφικός διάκοσμος ήταν καλυμμένος σε μεγάλη έκταση και το δάπεδο του ναού είχε υποστεί καθίζηση.

ς, που
τήτων

